

Nieuwsbericht

Niet alleen zoeken náár maar ook ín archiefstukken BHIC maakt historisch onderzoek makkelijk door moderne techniek

Het Brabants Historisch Informatie Centrum (BHIC) te 's-Hertogenbosch heeft samen met technische partner DE REE archiefsystemen een nieuwe zoekfunctie voor archieven gebouwd. Voortaan kun je ook makkelijk ín digitale archiefstukken zoeken, niet alleen náár deze stukken.

Met één druk op de knop

Zoals boeken in een bibliotheek met titel en trefwoorden zijn beschreven in een catalogus, zo zijn alle archiefstukken die het BHIC bewaart kort beschreven in een inventaris. Tot nu toe konden archiefstukken vrijwel alleen worden gevonden door te zoeken naar woorden die voorkwamen in die korte beschrijvingen. De nieuwe zoekfunctie maakt het mogelijk voortaan ook te zoeken naar woorden die voorkomen in de inhoud van de archiefstukken zelf.

Daarmee wordt archiefonderzoek veel eenvoudiger. Felix Bosch is research fellow van het BHIC en doet onderzoek naar de Bossche volksvertegenwoordiger Jonkheer A.F.O. van Sasse van Ysselst. De nieuwe zoekfunctie is voor hem een zegen: “Van Sasse van Ysselst was decennialang tegelijkertijd gemeenteraadslid, Brabants Statenlid en Tweede Kamerlid, waarbij de vraag zich aandient: hoe beïnvloedden zijn optredens op verschillende niveaus elkaar? Dat betekent enorm veel leeswerk, maar gelukkig hoef ik door de nieuwe zoekmogelijkheid niet zelf door de notulenboeken van de Brabantse Provinciale Staten te bladeren. Met één druk op de knop krijg ik alle relevante pagina's te zien, waar ik ook nog eens gericht in kan zoeken: ontzettend handig!”

Nieuwe vondsten in oude archieven

Al langer bestaan er moderne technieken om de inhoud van oude archiefstukken in computertekst om te zetten: OCR (Optical Character Recognition) voor gedrukte teksten en HTR (Handwritten Text Recognition) voor handgeschreven teksten. Maar het ontbrak nog aan een goede zoekmachine waarmee die inhoud vervolgens ook makkelijk doorzocht en gepresenteerd kon worden. Die is er nu.

Zo vond Felix Bosch door verschillende zoekwoorden te combineren een document waaruit blijkt hoe de wisselwerking van Van Sasse van Ysselst's politiek op verschillende niveaus uitwerkt: “Tijdens een vergadering van de Provinciale Staten op 20 december 1917 toont Van Sasse van Ysselst zich in de Staten van Brabant een echte vertegenwoordiger van de lokale Bossche belangen. Hij beklaagt zich erover dat Den Bosch al tijden te veel bijdraagt in de lasten van het waterschap van Noordoost-Noord-Brabant. De stad zou door haar hogere ligging en reeds genomen maatregelen geen baat hebben bij verdergaande, grootschalige maatregelen, maar juist onevenredig veel moeten betalen.”

Snel uitbreiden

Op dit moment kunnen al honderdduizenden scans doorzocht worden op woorden die in deze archiefstukken voorkomen. Het gaat om de notulen van gemeenteraden, het provinciebestuur van Noord-Brabant, de Commissaris

van de Koningin en oude akten van enkele notarissen. Hier zullen snel andere archieven aan worden toegevoegd.

Op www.bhic.nl kan iedereen achter de knop 'archieven' deze nieuwe zoekfunctie zelf uitproberen. Na het zoeken worden alle archieven getoond waarin de zoekwoorden voorkomen. Na doorklikken op een archief krijgt de bezoeker een apart overzicht voor archiefstukken waarin het woord in de beschrijving voorkomt, en archiefstukken waarbij het woord in de inhoud van de stukken zelf voorkomt.

's-Hertogenbosch, 15 november 2022